

1.Опрацювати теоретичний матеріал.

-Відокремлення поширених узгоджених означень

Якщо поширене узгоджене означення (дієприкметниковий чи прикметниковий зворот) стоїть безпосередньо перед означуваним іменником (або перед сполученням прикметника з іменником) і не має обставинного відтінку, то воно не відокремлюється (*залитий сонцем степ; залитий сонцем безмежний степ*).

1. **Омиті росами** квітки розтулюють повіки. (В. Сосюра.)
2. **І сп'янілий до нестями** вечір квітами пропах, солов'їними піснями заливається в куцах. (В. Сосюра.)
3. Зорі сплять на холодних [однорідні], **морозом зв'ялених** травах. (Л. Первомайський.)

Відокремлюється поширене узгоджене означення, якщо воно стоїть після означуваного іменника.

1. Рука, **засмагла від роботи**, нам сіє благодатний мир. (М. Рильський.)
2. Лірична пісня — це душа народу, це безмежне поле, **засіяне зернами історії і** [сполучник поєднує два однорідні означення] **заквітчане людськими надіями**. (М. Стельмах.)

Відокремлюється поширене узгоджене означення, відділене від означуваного слова іншими членами речення (хоч у поетичній мові, залежно від інтонації, воно може й не відокремлюватися).

1. **Осяяний сонцем**, перед нами розкрився зовсім новий світ. (О. Довженко.)
2. **Срібним маревом повиті**, коло сіл стоять тополі. (Леся Українка.)

Відокремлюється означення, якщо воно стосується особового займенника я, ти, він і т. д. Іноді займенник може бути пропущений.

1. **Дніпро!** Ти тихо в день ясний пливеш, **заглиблений в минуле...** (О. Олесь.)
2. Він стояв на кормі з веслом, **суворий і красивий**, і дивився вперед поверх нас. (О. Довженко.)

Відокремлюється означення, якщо воно має обставинний відтінок (до нього, крім питання *який?*, можна поставити ще питання *чому?*, *за якої умови?* *незважаючи на що?*, і стоїть воно переважно на початку речення).

1. **Скроплений живлющою росою**, росток пробився на безмежжі нив [пробився (чому?), бо був скроплений...]. (П. Дорошко.)
2. **Покинута людьми на довгі дні**, дорога помирає в бур'яні [помирає (за якої умови?), якщо покинута...]. (Д. Павличко.)

Відокремлення інших означень

Два або більше непоширених означень після означуваного іменника обов'язково відокремлюються лише тоді, коли перед цим словом є вже узгоджене означення. В іншому випадку — відокремлення необов'язкове.

1. **Досвітні** огні, **переможні**, **урочі**, **прорізали** темряву ночі. (Леся Українка.)

2. **Бескиди** сиві, **червоні** скелі, **дикі**, **непевні**, **нависли** над нами. (Леся Українка.)

3. **Леліє** даль **волога і блакитна**. (М. Бажан.)

Не відокремлюється одиничне непоширене означення, яке стоїть безпосередньо після означуваного іменника, якщо воно не має обставинного відтінку.

1. **На київських вулицях шумних** каштани давно одцвіли. (В. Сосюра.)

2. **Тихе озеро незрима** віє духом **трав'яним**. (М. Рильський.)

Звичайно не відокремлюються неузгоджені означення. Але коли автор хоче підкреслити важливість такого означення, то виділяє його парними комами, іноді — тире.

1. **Настала осінь** [яка?] **з вітрами холодними**, **з дощами дрібними**. (Леся Українка.)

2. **А була б у них** [яка?] **хоч на курячій ніжці хатина** — о, жили б!

(А. Головка.)

3. **Брянський**, [який?] **з туго перетягнутим станом**, **з білявою пишною чуприною** [ці ознаки автор хоче підкреслити], **стоїть**, **облитий променями призахідного сонця**. (О. Гончар.)

2. Виконати вправи за підручником письмово в зошиті.